

**Uchwała Nr IX/.../2024**  
**Rady Miasta Lubawa**  
**z dnia 29 listopada 2024 roku**

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów  
Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubawa na 2025 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn.), art. 4<sup>1</sup> ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939) Rada Miasta Lubawa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubawa na 2025 rok stanowiący Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lubawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku.

Przewodniczący Rady

Jerzy Brodowski

## **Uzasadnienie**

Obowiązek uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wynika z art. 4<sup>1</sup> ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program opracowany został zgodnie z założeniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowym Programem Zdrowia. Adresowany jest do mieszkańców miasta Lubawa w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

## **MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA LUBAWA NA 2025 ROK.**

### **I. WPROWADZENIE.**

W myśl art. 4<sup>1</sup> ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Miejski Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubawa na 2025 r. zwany dalej „Programem” został opracowany w oparciu o doświadczenia zebrane podczas realizacji programów w latach ubiegłych. Program opiera się na corocznych wytycznych zawartych w rekomendacjach Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, a przede wszystkim jest kontynuacją zadań ustawowych realizowanych w latach poprzednich. Program jest poparty diagnozą lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzoną przez Małopolskie Centrum Profilaktyki w 2022 r. Kolejna diagnoza zostanie przeprowadzona w 2025 r.

Działania związane z profilaktyką w szczególności obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Realizacja zadań, o których mowa powyżej, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez Radę gminy programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych, który także uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

## **1. Słowniczek:**

Program - rozumie się przez to Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubawa na 2025 r.

MKRPA lub Komisja - rozumie się przez to Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;

ZI - rozumie się przez to Zespół Interdyscyplinarny;

NSP – rozumie się przez to nowe substancje psychoaktywne tzw. „dopalacze”;

LCAS – Lubawskie Centrum Aktywności Społecznych;

MOK - Miejski Ośrodek Kultury;

DDA – Dorosłe Dzieci Alkoholików;

MPPR – Miejski Punkt Pomocy Rodzinie;

PK – Punkt Konsultacyjny;

OSiR – Ośrodek Sportu i Rekreacji.

## **2. Podstawa prawna realizacji Programu:**

a) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 2151),

b) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 1939),

c) Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 1608 z późn. zm.),

d) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642),

e) Warmińsko - Mazurski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026,

f) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 424 z późn. zm.),

g) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 1465 ze zm. z późn. zm.),

h) Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 1530 ze zm. z późn. zm.),

i) Ustawa z dnia 24 kwietnia 1003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 1491),

j) Uchwała Nr XLII/367/2022 Rady Miasta Lubawa z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubawa na lata 2022 - 2026”,

k) Uchwała Nr XLVII/403/2018 Rady Miasta Lubawa z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z dnia 1 sierpnia 2018 r., poz. 3500),

l) Uchwała Nr XI/102/2011 Rady Miasta Lubawa z dnia 5 października 2011 r. w sprawie ustalenia dni i godzin otwierania oraz zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i usługowych na terenie miasta Lubawa (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z dnia 18 października 2011 r., poz. 2365),

ł) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023, poz. 1870).

### **3. Odbiorcy Programu.**

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców miasta Lubawa, a w szczególności:

- osób uzależnionych, bądź zagrożonych uzależnieniami oraz ich rodzin,
- osób dotkniętych przemocą domową,
- dzieci i młodzieży przedszkoli i szkół,
- placówek i instytucji zainteresowanych czynnym zaangażowaniem się w pracę nad rozwiązywaniem problemów alkoholowych, uzależnień, promocją zdrowego stylu życia, a także kształtowaniem pozytywnych postaw.

Korzystanie z ofert wsparcia w Miejskim Punkcie Pomocy Rodzinie, w ramach którego funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, przeznaczone jest wyłącznie dla mieszkańców miasta Lubawa posiadających aktualną Kartę Mieszkańca Lubawy, Kartę Dużej Rodziny wydaną przez lubawski samorząd lub Lubawską Kartę Seniora.

### **4. Zasoby instytucjonalne i osobowe umożliwiające realizację Programu:**

- Urząd Miasta Lubawa,
- Lubawskie Centrum Aktywności Społecznej,
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- MKRPA,
- ZI,
- Policja,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Placówki oświatowe,
- Zakład Opieki Zdrowotnej-Miejski Ośrodek Zdrowia,
- Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia.

### **5. Źródła finansowania Programu.**

Program będzie finansowany ze środków własnych Gminy Miejskiej Lubawa, głównie z opłat pochodzących z korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, ale również z opłaty dodatkowej, jaką wprowadził zapis Ustawy z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1492 ze zm.) tzw. „małpki” - opłaty za zezwolenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 lub 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi dla przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Miejski Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii ma charakter ramowy i może ulec zmianie w trakcie jego realizacji.

### **6. Termin realizacji Programu.**

Program będzie realizowany przez cały rok kalendarzowy 2025.

## **II. DIAGNOZA.**

Dla potrzeb opracowania programu w 2022 r. (kolejna diagnoza zostanie przeprowadzona w 2025 r.) została przeprowadzona diagnoza przez Małopolskie Centrum Profilaktyki.

Ankietowanych zostało 100 dorosłych mieszkańców miasta Lubawa, 28 sprzedawców napojów alkoholowych oraz uczniowie szkół. Przedmiotem badań były podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzecią, a także postawami społecznymi wobec tych zjawisk. Według wypełnionych ankiet:

- najbardziej rozpowszechnione uzależnienia to: behawioralne (67 %), alkoholizm (61 %), nikotynizm i sieciologizm (47 %),
- picie alkoholu jest na wysokim poziomie ryzyka, gdyż 18 % ankietowanych sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 32 % kilka razy w miesiącu, 5 % codziennie),
- dla 80 % badanych w najbliższej okolicy znajduje się odpowiednia ilość punktów, gdzie można nabyć alkohol,
- 41 % respondentów uważa osoby pijące za zagrażające bezpieczeństwu,
- 7 % mieszkańców daje przyzwolenie na prowadzenie samochodu po spożyciu alkoholu czy środków psychoaktywnych,
- 43 % ankietowanych nie ma wiedzy na temat miejsc, gdzie można otrzymać pomoc i wsparcie,
- zauważalny jest problem przemocy, gdzie 12 % mieszkańców deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doznające przemocy, zaś 38 % podejrzewa, że do aktów przemocy dochodzi,
- palenie wyrobów tytoniowych jest bardzo powszechnym zjawiskiem, tylko 36 % deklaruje, że nie pali,
- badani deklarują, że znają w swoim środowisku osoby przyjmujące NSP, tj. narkotyki i dopalacze,
- 78 % ankietowanych dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w szczególności wskazali potrzebę organizacji warsztatów profilaktycznych dla uczniów (47 %) oraz konsultacji z terapeutą uzależnień (21 %).

Zwrócić należy szczególną uwagę na wysoki poziom uzależnień behawioralnych, a właściwie problematykę nieprawidłowego korzystania z internetu, ilości godzin spędzanych przed komputerem czy smartfonem. Przebywanie w nadmiarze w sieci ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego. Coraz młodsze dzieci są uzależnione od elektroniki. Ma to szerokie odzwierciedlenie w relacjach rodzinnych, rówieśniczych, w sposobach radzenia sobie z trudnościami, emocjami, co często prowadzi do pojawienia się problemów psychospołecznych, psychicznych oraz sięgania po używki. Przeprowadzona diagnoza ukazuje, że spożywanie alkoholu przez uczniów jest na dużo niższym poziomie w porównaniu z wynikami dla młodzieży ogólnopolskiej, jednak co niepokojące, uczniowie przejawiają problemy z narkotykami i dopalaczami, głównie sięgają po marihuanę, haszysz, substancje wziewne oraz leki, które zażywają w dużych ilościach.

#### ANALIZA SWOT SYTUACJI MIASTA LUBAWA NA PODSTAWIE ZAPREZENTOWANYCH W DIAGNOZIE DANYCH

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wszyscy mieszkańcy są zdania, iż kobieta w ciąży nie może pić nawet małej ilości alkoholu.</li> <li>• Odpowiedzialna postawa sprzedawców napojów alkoholowych wobec sprzedaży alkoholu i tytoniu nieletnim.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dorośli mieszkańcy często spożywają alkohol (raz w tygodniu (32 %) oraz kilka razy w tygodniu (18 %) – wobec czego mieszkańcy odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o wysokim poziomie ryzyka).</li> <li>• Tylko 93 % procent dorosłych jest zdania,</li> </ul>

- Ankietowani mieszkańcy jednorazowo spożywają umiarkowane porcje alkoholu (1-2 porcje: 25 %; 3-4 porcje: 43 %).
- 83 % mieszkańców potrafi wskazać miejsca, w których ofiara przemocy może uzyskać pomoc (wskazywano przede wszystkim: policję, sąd oraz pomoc społeczną).
- 86 % badanych oceniło funkcjonowanie kontroli sprzedaży w Mieście Lubawa jako raczej dobrze i bardzo dobrze.
- Uczniowie w Mieście Lubawa deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP 4-6: łącznie 98 %; SP 7-8: łącznie 96 %; SPP: 93 %.
- Uczniowie mają w większości bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-6: łącznie 88 %; SP 7-8: łącznie 74 %; SPP: 56 %.
- W większości młodsza część społeczeństwa Miasta Lubawa nie uczestniczyła w hazardzie i nie grała na pieniądze.
- iż prowadzenie pojazdów mechanicznych po wypiciu alkoholu nie jest bezpieczne, a także 24 % uważa, iż alkohol pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.
- Dorośli mieszkańcy nie stanowią wzoru dla młodzieży, jeżeli chodzi o inicjację picia alkoholu – zaledwie 49 % ankietowanych przyznało, że pierwszy raz spróbowało alkoholu po uzyskaniu pełnoletności.
- Uczniów Miasta Lubawa charakteryzuje niski poziom świadomości wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka.
- Widoczny problem przyjmowania narkotyków i dopalaczy przez młodzież Lubawy (SP 4-6: 2 %; SP 7-8: 1 %; SPP: 7%).
- Ogólny problem picia alkoholu i palenia tytoniu wśród dzieci i młodzieży oraz obniżający się wiek inicjacji alkoholowej i nikotynowej.
- Tylko 57 % z badanych osób dorosłych wie do jakich instytucji można się zgłosić w przypadku uzależnienia od alkoholu.
- 26 % młodszych, 47 % starszych oraz 32 % najstarszych uczniów doświadczyło przemocy w szkole.
- Uczniowie szkoły podstawowej doświadczają zarówno przemocy psychicznej i fizycznej w tym samym stopniu, natomiast uczniowie szkół ponadpodstawowych są częściej ofiarami przemocy psychicznej niż fizycznej.
- Inicjację alkoholową ma za sobą: 4 % badanych uczniów klas SP 4-6, 7 % SP 7-8 oraz 46 % uczniów SPP. Uczniowie zadeklarowali, że najczęściej sięgają po piwo, wino oraz wódkę.
- Liczba zainteresowań spada wraz z wiekiem uczniów – aż 31% uczniów klas 7-8 oraz 45% SPP wskazało, że nie ma pasji ani hobby.

#### SZANSE

#### ZAGROŻENIA

- |   |   |
|---|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych i zagrożeń społecznych.</li> <li>• Możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Migracja zarobkowa młodych i wykształconych osób do większych miast i za granicę.</li> <li>• Starzenie się społeczeństwa (ujemny przyrost naturalny)</li> <li>• Zagrożenia funkcjonowania rodziny</li> </ul> |
|---|---|

i unijnych.

- Wzrost aktywności społecznej wśród mieszkańców.
  - Rozwój oferty sportowej i kulturalnej dla mieszkańców.
  - Rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą.
  - Hazard wśród mieszkańców Miasta Lubawa jest zauważalny, ale nie jest bardzo popularny.
  - Sprzedawcy w większości nigdy nie sprzedali alkoholu osobom nieletnim, a w razie wątpliwości co do wieku kupującego – zawsze lub często sprawdzają dowody osobiste (łącznie 100 %).
  - Lokalna społeczność rzadko spożywa alkohol w obrębie sklepu.
  - Większość uczniów ma bardzo dobre oraz dobre relacje z rodzicami – co umożliwia budowanie poczucia własnej wartości, a to natomiast przyczynia się do zmniejszenia ryzyka sięgania po substancje psychoaktywne.
  - 78 % dorosłych mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań profilaktycznych.
  - 80 % uczniów klas 4-6, 62 % uczniów klas 7-8 oraz 55 % uczniów szkół ponadpodstawowych deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki.
- w związku z problemem uzależnień, bezrobocia, długotrwałego ubóstwa i przemocy.
  - Niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia) płynące z nowoczesnych mediów.
  - Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień.
  - Najczęściej wskazywaną przyczyną sięgania przez uczniów po alkohol była: ciekawość (SP 7-8: 2%; SPP: 6%) oraz chęć lepszej zabawy (SPP: 23%).
  - Uczniowie deklarują duże ilości czasu spędzanego przed ekranami, tj. smartfonem oraz komputerem. Co w rzeczywistości może oznaczać, że jest to ich jedyna forma rozrywki.
  - Duży odsetek osób dorosłych Miasta Lubawa stale i okazjonalnie sięga po wyroby tytoniowe.
  - 12% dorosłych mieszkańców uważa, że zjawisko przemocy w rodzinie w ich otoczeniu występuje, a 38 % ma takie podejrzenia.

Zadania, o których mowa w Programie, w dużej mierze są zaadresowane do dzieci i młodzieży. Punktem wyjścia dla działań profilaktycznych, zarówno w obszarze używania substancji psychoaktywnych, jak i zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi, jest wiedza o czynnikach chroniących oraz czynnikach ryzyka. Wśród czynników chroniących należy wymienić m. in.: pozytywne relacje z rodziną, rówieśnikami, dobra samoocena, umiejętność kreatywnego spędzania czasu czy radzenia sobie z emocjami. Z kolei wśród czynników ryzyka wymienia się brak wsparcia rodziców, silna potrzeba mocnych wrażeń, niska samoocena czy niepowodzenia w nauce, a także nieumiejętność radzenia sobie z emocjami. Jak wykazuje analiza, uczniów charakteryzuje niski poziom świadomości wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka. Stąd należy kłaść nacisk na edukowanie. Również wśród dorosłych mieszkańców miasta należy zwrócić uwagę na szerzenie działań edukacyjno - informacyjnych, psychoedukacyjnych.

### **III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.**

Głównym celem wyznaczonym w Programie jest zapobieganie i ograniczanie występowaniu problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, problemów związanych z nadużywaniem alkoholu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych poprzez skuteczne oddziaływania profilaktyczne, podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców oraz promocję zdrowego stylu życia.

Cel główny Programu będzie realizowany poprzez:

1. zwiększanie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art 13<sup>1</sup> i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

### **IV. CELE SZCZEGÓŁOWE.**

**Cel 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.**

Zadania:

1. bezpłatna pomoc terapeutyczna i psychologiczna w MPPR - PK mieszczącym się w Lubawskim Centrum Aktywności Społecznych,
2. wsparcie i pomoc psychospołeczna dla osób po zakończonej terapii,
3. współpraca z placówkami służby zdrowia i ośrodkami leczenia uzależnień w zakresie leczenia, rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych,
4. wspieranie zadań realizowanych przez grupy samopomocowe (Quo-Vadis AA),
5. pomoc psychologiczna dla osób dorosłych wychowanych w rodzinach z problemami uzależnień (DDA),
6. współpraca ze Stowarzyszeniem MONAR – Poradnią Profilaktyczno-Konsultacyjną,
7. motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach lecznictwa odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
8. motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany wzoru picia,
9. prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne, zdrowotne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania przemocy,
10. rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (broszur, ulotek, plakatów),
11. finansowe i organizacyjne zabezpieczenie funkcjonowania MPPR (zakup wyposażania, środków czystości, spożywczych, materiałów kancelaryjnych i innych niezbędnych do prowadzenia konsultacji),

12. upowszechnianie informacji dotyczących oferowanej pomocy w lokalnej prasie, stronach internetowych,
13. podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, w tym członków MKRPA, pedagogów, psychologów, członków ZI,
14. podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych na temat rakotwórczego wpływu alkoholu na stan zdrowia,
15. wdrażanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów rozpoznawania i krótkiej interwencji (RKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
16. pośrednictwo w umawianiu do specjalistów przyjmujących w MPPR poprzez koordynatora ds. profilaktyki.

Wskaźniki:

- liczba specjalistów pełniących dyżury w PK,
- liczba przeprowadzonych konsultacji, porad,
- liczba spotkań grup samopomocowych i liczba uczestników,
- liczba osób korzystających z oddziału/poradni terapii uzależnień,
- liczba kampanii,
- liczba ulotek/broszur/plakatów,
- liczba artykułów w prasie lokalnej/na stronach internetowych,
- liczba działań.

## **Cel 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.**

Zadania:

1. bezpłatna pomoc dla rodzin i ich członków w MPPR mieszczącym się w Lubawskim Centrum Aktywności Społecznych,
2. zapewnienie dyżurów specjalistów, w tym radcy prawnego, psychologa,
3. motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
4. motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany wzoru picia,
5. udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
6. wczesne wykrywanie zagrożeń i zapobieganie stosowaniu przemocy domowej w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”,
7. udział członka MKRPA w posiedzeniach ZI oraz grupach diagnostyczno-pomocowych,
8. działalność MKRPA w zakresie zgłaszanych osób,
9. pomaganie osobom znajdującym się w kryzysie psychicznym, emocjonalnym, psychoedukacja i poradnictwo psychologiczne, a także pomoc terapeutyczna,
10. podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, w tym członków MKRPA, pedagogów, psychologów, członków ZI,
11. rozpowszechnianie informacji o dostępie do bezpłatnej pomocy,
12. zapewnienie materiałów edukacyjno - informacyjnych (broszur, ulotek, gadżetów, literatury z hasłami profilaktycznymi),
13. finansowe i organizacyjne zabezpieczenie funkcjonowania MPPR,
14. upowszechnianie informacji oferowanej pomocy w lokalnej w lokalnej prasie, stronach internetowych,

15. prowadzenie programów profilaktyki przemocy domowej i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje z rodziną,
16. organizowanie warsztatów edukacyjno-profilaktycznych, integracyjnych i edukacyjnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
17. wdrażanie i finansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,
18. prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne, zdrowotne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania przemocy,
19. współpraca z Powiatową i Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w zakresie edukacji uzależnień od NSP,
20. podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń, konferencji, warsztatów, treningów itp.,
21. udział w superwizjach,
22. pośrednictwo w umawianiu do specjalistów przyjmujących w MPPR poprzez koordynatora ds. profilaktyki.

#### Wskaźniki:

- liczba specjalistów w PK,
- liczba udzielonych porad/konsultacji,
- liczba „Niebieskich Kart”,
- liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, ZI z udziałem członka MKRPA,
- liczba osób zgłoszonych do MKRPA,
- liczba skierowanych na badania biegłych,
- ilość materiałów edukacyjnych/gadżetów,
- liczba szkoleń/kursów/warsztatów/programów itp.,
- ilość superwizji,
- ilość szkoleń/konferencji itp.,
- ilość zrealizowanych programów,
- liczba artykułów w prasie lokalnej/na stronach internetowych,
- ilość kampanii.

**Cel 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

#### Zadania:

1. realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej,
2. realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych,
3. realizacja autorskich programów profilaktycznych w placówkach oświatowych skierowanych do dzieci i młodzieży, a także i rodziców, opiekunów, wychowawców, pedagogów,

4. organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym: kółek zainteresowań, zajęć twórczych, muzycznych, plastycznych, ruchowych, wszelkich form alternatywnego spędzania czasu, jak również warsztatów, konkursów, rodzinnych imprez i innych,
5. promowanie zdrowego stylu życia wolnego od nałogów oraz aktywnego spędzania czasu poprzez udział w zajęciach sportowych i rekreacyjnych,
6. organizowanie spotkań tematycznych oraz integrujących pokolenia rówieśnicze, a także międzypokoleniowe z elementami działań psycho - edukacyjnych i profilaktycznych,
7. organizowanie, współorganizowanie wszelkiego rodzaju zajęć z profilaktyki uzależnień; promocji zdrowia psychicznego, przeciwdziałania przemocy w placówkach oświatowych oraz miejscach zabaw i rekreacji, terenu OSiR, Łazienek Lubawskich, MOK,
8. realizacja warsztatów edukacyjno-profilaktycznych, integracyjnych dla dzieci i młodzieży,
9. organizowanie otwartych spotkań z zakresu psychoedukacji dla mieszkańców miasta Lubawa,
10. działalność profilaktyczno-edukacyjna dla seniorów,
11. zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze,
12. udział w wydarzeniach takich jak: Dni Rodziny, Dni Lubawy, Dzień Dziecka, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, jubileuszowe Mitingi lokalnej grupy AA Quo Vadis itp.,
13. podnoszenie kwalifikacji i kompetencji dla nauczycieli, wychowawców, specjalistów, członków MKRPA,
14. zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy dydaktycznych,
15. organizowanie i zakup nagród w konkursach o tematyce związanej z problemami uzależnień, przeciwdziałaniem przemocy, bezpieczeństwem w ruchu drogowym, promowaniem zdrowego stylu życia oraz siły rodziny,
16. prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne, zdrowotne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania przemocy,
17. współorganizacja, wspieranie i finansowanie wypoczynku z elementami profilaktyki w okresie ferii zimowych i wakacji,
18. wspieranie i promowanie działalności harcerzy i wolontariuszy, a także innych inicjatyw podejmowanych przez dzieci i młodzież,
19. upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień i wynikających z nich szkód.

#### Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- liczba placówek oświatowych, w których przeprowadzono programy/warsztaty, konsultacje,
- liczba uczestników programu/warsztatów/konsultacji,
- liczba przeprowadzonych zajęć, ilość uczestników,
- ilość spotkań,
- liczba szkoleń, liczba uczestników,
- ilość zakupionych materiałów,
- ilość kampanii,
- ilość zakupionych nagród,
- liczba podmiotów współpracujących przy realizacji Programu,
- liczba przedsięwzięć.

**Cel 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemu uzależnień.**

#### Zadania:

1. współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie wspólnych inicjatyw na rzecz profilaktyki i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy,
2. wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich,
3. prowadzenie badań, ankiet i diagnoz w obszarze uzależnień,
4. współdziałanie z MOPS w zakresie podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
5. wspieranie służb mundurowych w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości, dofinansowanie zakupu alkomatu,
6. wspomaganie organizacji społecznych, sportowych, wyznaniowych, pozarządowych w zakresie profilaktyki uzależnień.

#### Wskaźniki:

- liczba organizacji realizujących założenia Programu,
- liczba przeprowadzonych badań, ankiet, diagnoz,
- liczba wspólnie podjętych inicjatyw,
- liczba uczestników przedsięwzięć.

### **Cel 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.**

#### Zadania:

1. przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży,
2. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy,
3. występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
4. działalność skierowana do sprzedawców alkoholu mająca na celu przestrzeganie przepisów ustawy,
5. działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz eliminowaniu z ruchu drogowego kierowców po spożyciu środków psychoaktywnych,
6. szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych,
7. kampanie oraz działania informacyjno-edukacyjne dla sprzedawców napojów alkoholowych, przyszłych kierowców.

#### Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych kontroli,
- liczba podjętych interwencji,
- liczba spraw,
- liczba działań skierowanych do sprzedawców alkoholu,
- liczba działań podjętych na rzecz kierowców,
- liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców,
- liczba szkoleń,
- liczba kampanii/działań.

## **V. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.**

### **1. Zakres działalności MKRPA obejmuje:**

- przyjmowanie wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- zapraszanie na rozmowę osób, co do których wpłynęło zgłoszenie, w celu rozpoznania problemu alkoholowego,
- kierowanie wniosków do biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w związku z nadużyciem alkoholu,
- kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży zgodnie z uchwałą Rady Miasta Lubawa,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego (naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży osobom nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw),
- udział wydelegowanego członka do prac w ZI oraz w grupach roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- sporządzanie analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- pośrednictwo Koordynatora ds profilaktyki w umawianiu spotkań ze specjalistami przyjmującymi w MPPR,
- wspieranie koordynatora ds profilaktyki w realizacji Programu.

### **2. Zasady funkcjonowania i wynagradzania MKRPA**

1. Komisja spotyka się 1 raz w miesiącu na posiedzeniach zwyczajnych, w razie potrzeby na posiedzeniu nadzwyczajnym.
2. Wynagrodzenie dla przewodniczącego wynosi 1500 zł brutto, zaś dla pozostałych członków 400 zł brutto za uczestnictwo w posiedzeniu zwyczajnym.
3. Z posiedzenia Komisji sporządza się protokół oraz listę obecności.
4. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na liście obecności.
5. Wypłata wynagrodzenia nastąpi w ciągu 14 dni od dnia przedłożenia listy obecności w Referacie Finansowym Urzędu Miasta Lubawa.
6. Wynagrodzenie za przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych wynosi 150 zł brutto za jeden skontrolowany punkt.
7. Z przeprowadzonych kontroli sporządza się protokół.
8. Podstawą wypłaty wynagrodzenia z przeprowadzonych kontroli jest przedłożenie w Referacie Finansowym Urzędu Miasta Lubawa rachunku przez osobę wykonującą w/w czynność.

## **VI. MONITORING i EWALUACJA.**

Monitorowanie wykonania zadań określonych w Programie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację zaplanowanych działań, jak również przez systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych. Głównymi obszarami monitorowania będą wyznaczone wskaźniki.

Koordinator ds. profilaktyki na podstawie zebranych danych sporządzi sprawozdanie merytoryczno-finansowe i przedłoży je Radzie Miasta Lubawa najpóźniej do 31 marca 2026 r., zaś do dnia 15 kwietnia 2026 r. zostanie przesłane sprawozdanie w formie ankiety do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

**Opracowanie Programu – Katarzyna Raszowska, koordynator ds. profilaktyki**